

Hålogaland Kraft AS. Konsesjon til bygging av Jotind 1 og Jotind 2 kraftverk i Tjeldsund kommune

IV Olje- og energidepartementets merknader

1. Innledning

HLK har søkt om konsesjon etter vannressursloven til å bygge kraftverkene Jotind 1 og Jotind 2 og om konsesjon etter vassdragsreguleringsloven til regulering og overføring av Spannbogvatnet. Det er også søkt om anleggskonsesjon etter energiloven til bygging av en 22 kV kraftledning med tilhørende komponenter. Det er videre søkt om ekspropriasjon av nødvendig grunn og rettigheter dersom det ikke oppnås minnelige avtaler med grunneiere, samt tillatelse til å kunne benytte allmannastevning i de tilfelle planene vil kunne medføre erstatningsansvar overfor ukjente interesser i området. Det er i tillegg søkt om forhåndstiltredelse.

HLK er et offentlig eid aksjeselskap med åtte kommuner i nordre Nordland og Sør-Troms som aksjonærer.

Jotind- og Spannbogvassdraget ligger på nordre del av Tjeldøya i Tjeldsund kommune i Nordland. De omsøkte kraftverkene vil utnytte fallene i Mølnelva og Gammelmølnelva på nordre del av Tjeldøya. Tilsiget til Spannbogvatnet overføres via en ca 1800 m lang tunnel til Jotind 2 kraftverk, som har avløp direkte i inntaket til Jotind 1 kraftverk som ligger i Gammelmølnelva, ca 300 m nedenfor Nedre Jotindvatn. Fra inntaket i Gammelmølnelva føres det naturlige tilsiget til Jotindvassdraget, pluss overført vann fra Spannbogvatnet, gjennom en ca 1200 m lang tunnel og en ca 100 m lang nedgravet rørgate med diameter 900 mm frem til Jotind 1 kraftverk. Det er søkt om to alternative plasseringer av Jotind 1.

Prosjektet vil gi en installert effekt på til sammen 5,4 MW, fordelt med 4,9 MW på Jotind 1 og 0,5 MW på Jotind 2. Midlere kraftproduksjon er beregnet til 24 GWh for begge kraftverkene, hvorav 13,8 GWh vinterkraft og 10,2 GWh sommerkraft. Dette tilsvarer strømforbruket til rundt 1200 norske husstander.

Prosjektet ligger i et område der det drives reindrift, og prosjektet vil kunne få negative konsekvenser for reindriften. Området er i dag uberørt og vil derfor endre status til et område med tekniske inngrep. Redusert vannføring i Mølnelva og Gammelmølnelva vil også til en viss grad kunne påvirke ferskvannsfauunaen i elvene.

2. NVEs innstilling

NVE anbefaler at det gis konsesjon etter vannressursloven § 8 og vassdragsreguleringsloven § 8 til bygging og drift av Jotind 1 og Jotind 2 kraftverk.

NVE legger vekt på at kraftverksutbygging vil gi en stor samfunnsøkonomisk fordel på grunn av en stor andel regulerbar vinterkraft. En utbygging uten regulering og overføring av Spannbogvatnet ville gitt en produksjon på ca 11 GWh, hvorav ca 6,8 GWh sommerkraft, til en utbyggingspris på ca 1 kr/ kWh høyere enn omsøkt løsning, og vil etter NVEs vurdering ikke være aktuelt i dette avgrensede området.

NVE viser til at den største negative konsekvensen for landskapet er tilknyttet reguleringsmagasinet Spannbogvatn, hvor senking av magasinet vil kunne ha stor innvirkning på landskapsopplevelsen. NVE peker likevel på at magasinet vil være på det laveste på slutten av vinteren når det fortsatt er snø og is som dekker området.

NVE viser til at det er forholdet til reindriften som har vært det mest konfliktfylte temaet i saken, men viser til at tiltakshaver har tatt initiativ til dialog og samarbeid med reinbeitedistriktet for å prøve å bli enig om en avtale som ivaretar begge parter interesser i området. NVE mener det vil være mulig å finne løsninger som vil sikre reindriftsinteressene selv om utbyggingen finner sted. NVE forutsetter imidlertid at det er god dialog mellom tiltakshaver og reindriftsutøverne i detaljplanfasen.

NVE anbefaler også at det gis konsesjon til den omsøkte nettilknytningen, og mener det av søknaden og av mottatte høringsuttalelser fremgår at nettilknytningen i liten grad vil gi virkninger for allmenne interesser.

Som avbøtende tiltak mener NVE det bør pålegges minstevannføring i Gammelmølnelva av hensyn til naturmangfoldet generelt i vassdraget. NVE anbefaler ikke å pålegge minstevannføring i Mølnelva, fordi det ikke er dokumentert behov for å ivareta spesielle forhold ved naturmiljøet i dette vassdraget. NVE viser til at ved å ikke pålegge minstevannføring i Mølnelva, kan det bidra til å redusere konfliktene med reindriftsinteressene på Tjeldøya i betydelig grad. NVE anbefaler at Jotind 1 plasseres i henhold til alternativ 1 i søknaden.

NVE anser den samlede belastningen på naturmangfoldet i området å være liten.

3. Saksbehandlingen

I departementets vurdering av om konsesjon skal gis etter vassdrags- og energilovgivningen, må fordelene og ulempene ved det omsøkte tiltaket veies opp mot hverandre. Skader og ulemper for både allmenne og private interesser skal hensyntas.

Bevaring av naturmangfoldet inngår i skjønnsutøvingen ved saksbehandlingen etter vassdrags- og energilovgivningen. Det innebærer at miljøkonsekvensene ved utbygging av Jotind- og Spannbogvassdraget med tilhørende elektriske anlegg, må vurderes i et helhetlig og langsiktig perspektiv. Tiltakets bidrag til den nasjonale satsingen på fornybar energi og hensynet til kraftbalansen, må avveies mot forringelsen og tapet i naturmangfoldet.

Bestemmelsen i naturmangfoldloven § 8 og prinsippene i samme lov i §§ 9-12 legges til grunn som retningslinjer for vedtak etter vassdragslovgivningen. Det vises i den

sammenheng til forvaltningsmålene om naturtyper, økosystemer og arter i naturmangfoldloven §§ 4 og 5. Disse forvaltningsmålene blir iaktatt ved departementets behandling.

3.1 Konsultasjon med Tjeldøya reinbeitedistrikt

Olje- og energidepartementet konsulterte Tjeldøya reinbeitedistrikt den 23. juni 2015.

Distriktet viste bilder tatt fra motsatt side av prosjektområdet som ga oversikt over det området som blir berørt av tiltaket. Departementet fikk deretter en beskrivelse av reindriften på Tjeldøya og hvilke utfordringer denne står overfor.

Distriktet informerte om at det i dag er ca. 250 rein på øya, som er et helårsdistrikt. Reinen beiter hele året rundt på øya, og alt fra kalving og merking til slakting foregår på Tjeldøya. Fra juli til oktober trekker reinen på høyfjellet og resten av året trekker reinen først og fremst nede ved fjorden, selv om reinen også på vinteren er spredt over hele øya. Det er i dag 1 siidaandel, men Huva-brødrene har også reindrift på Hinnøya.

Tjeldøya er svært kupert og består for det meste av fjell med lite vegetasjon. Derfor må dyrene flytte seg mye for å finne godt beite. Kalvingen foregår stort sett spredt, der de beiter i de største dalførene. På grunn av det kuperde terrenget, er reinen avhengig av å trekke forbi Spannbogvatn der Jotind 2 er planlagt. Fra vest er det ikke mulig å flytte reinen over til nord på grunn av fjell. Dersom reinen hindres i å krysse ved inntaksmagasinet til Jotind 1, vil beiteområdet bli delt i to. Reindriftsutøverne må da foreta merking og slakting i to omganger, noe som vil være en betydelig ulempe for en effektiv drift av distriktet.

Distriktet informerte videre om at det i dag er bygget flere hytter langs fjorden der reinen trekker om vinteren og som påvirker reinen negativt. I tillegg ble det vist til at kommunen har planlagt mer fritidsbebyggelse i samme området. Sammen med kraftverket mener distriktet at dette vil være over tålegrensen for reindriften. Gaupe er et stort problem i området.

Distriktet mener at kraftverkene ikke vil ha noen positive følger for reindriften.

Det ble også uttrykt bekymring for tappingen av Spannbogvatnet som kan medføre usikker is for reinen. Reindriften mente det er vanskelig å overskue konsekvensene av en slik tapping, og var bekymret for om randsonen ved det nedtappede vannet vil medføre store sprekker som reinen kan falle ned i. Distriktet var videre bekymret for usikker is på inntaksdammen til Jotind 1 og var skeptisk til om et gjerde vil kunne avbøte dette tiltaket, ettersom snødybden kan bli opp til 2 meter i området. Det var også skepsis til om et eventuelt gjerde vil bli jevnlig vedlikeholdt. Nede ved fjorden der kraftstasjonen til Jotind 1 er planlagt, viste distriktet til at det er trangt mellom fjellet og fjorden. Reinen trekker forbi her på vinteren. Distriktet var bekymret for at kraftstasjonsbygning og vei ville være barrierer for reinen.

Distriktet stilte også spørsmål om det vil være lettere å få tillatelse til ytterligere inngrep i vassdraget dersom det blir gitt konsesjon til Jotind-prosjektet.

Departementet viste til den korrespondansen som har foregått mellom advokat Haugen på vegne av Tjeldøya reinbeitedistrikt og HLK. Departementet hadde oppfattet korrespondansen dit hen at partene var enig om de foreslåtte avbøtende tiltakene, men uenig om erstatningsbeløpet. Departementet ba reinbeitedistriktet utdype dette. Haugen viste til at reinbeitedistriktet i utgangspunktet ønsker en prosentvis andel av omsetningen og at HLKs tilbud var langt under det man kunne akseptere. Distriktet var ikke imot utbyggingen fordi erstatningsbeløpet ble ansett som for lavt, men fordi den ville få for store konsekvenser for utøvelsen av driften. Det ble vist til at det er et lite distrikt med få alternativer.

Departementet spurte om hvilke avbøtende tiltak reinbeitedistriktet anså som viktigst dersom konklusjonen skulle bli at det kan gis konsesjon til prosjektet. Ettersom distriktet var imot hele utbyggingen, var det ikke aktuelt for distriktet å gå inn på avbøtende tiltak.

Haugen påpekte at et alternativ er å benytte oreigningslova § 6 til å ekspropriere land på Andøya eller Landøya som erstatningsbeite for Tjeldøya reinbeitedistrikt.

4. Departementets vurdering

4.1 Kunnskapsgrunnlaget

I tråd med naturmangfoldloven § 8 første ledd om kunnskapsgrunnlaget, bygger departementet sin vurdering og tilrådning på følgende:

- HLKs søknad av 7. desember 2011.
- Konsekvensutredninger utarbeidet av Sweco i 2010.
- NVEs innstilling av 10. desember 2013.
- Høringsuttalelser til NVEs innstilling.
- Korrespondanse mellom Hålogaland KS og Tjeldsund reinbeitedistrikt.
- Konsultasjon mellom NVE og Sametinget 4. desember 2012.
- Departementets befaringsrapport 27. mai 2014 og innspill presentert her.
- HLKs vurdering av plassering av Jotind 1 kraftverk i e-post av 29. januar 2015.
- Konsultasjon mellom Olje- og energidepartementet og Tjeldøya reinbeitedistrikt 23. juni 2015.
- Olje- og energidepartementets innsigelsesmøte med Fylkesmannen i Nordland og Fylkesmannen i Troms 5. oktober 2015.

Departementet mener at søknaden med den gjennomførte konsekvensutredningen og fagrapporter, sammen med eksisterende kunnskap og innspill til NVEs høring, danner tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag slik at det kan tas stilling til konsesjonsspørsmålene.

Departementet finner at virkningene for naturmiljøet er tilstrekkelig beskrevet.

4.2 Vanntemperatur, isforhold og lokalklima

I følge KU-rapporten vil inngrepet i liten grad påvirket lokalklimaet utover noe endrede sol- og vindforhold knyttet til ny bygningsmasse. Vanntemperaturen nedstrøms inntaket i Gammelmølnelva og nedstrøms utløpet av Spannbogvatnet forventes å være noe lavere vinterstid og noe høyere sommerstid, fordi den reduserte vannføringen på strekningen raskere vil kunne tilpasses temperaturen i elvens omgivelser. Redusert vannføring vil gi raskere varmetap til omgivelsene, lavere vanntemperaturer og dermed mulighet for hurtigere innfrysning og noe mer isdannelse i kalde perioder på strekninger som i dag er utsatt for isdannelse. I den grad det forekommer frostrøyk i dag vil dette bli redusert. Det forventes ellers svært liten virkning på lokalklima.

NVE påpeker at med en nedtapping på inntil 5 meter hver vinter, vil isen på Spannbogvatnet bli noe mer usikker i strandsonen enn den er under dagens forhold. NVE påpeker likevel at en sakte og jevn nedtapping likevel vil gjøre at isdekket i mindre grad sprekker opp langs bredden. En rask oppfylling om våren vil også kunne svekke isen i denne sonen. Reinbeiteinteressene har påpekt at usikker is rundt Spannbogvatnet kan være en ulempe for reinen under trekk.

Departementet er enig i NVEs vurdering om at det omsøkte tiltaket vil medføre begrenset negativ virkning med hensyn til endringer i lokalklima og isforhold.

4.3 Grunnvann, flom og erosjon

KU-rapporten anbefaler at det foretas erosjonshindrende tiltak under byggeperioden av inntakskonstruksjonen i Gammelmølnelva for å hindre unødig utvasking og erosjon i elveleiet. Videre er anbefalingen at raske vannstandsvariasjoner bør unngås under manøvreringen av Spannbogvatnet, og at isforholdene i magasinet bør observeres jevnlig i de første årene for å kunne fange opp og varsle om eventuelle usikre områder.

Departementet merker seg at også reguleringssonen i Spannbogvatnet vil kunne bli utsatt for bølgeerosjon og erosjon på grunn av ispåvirkning vinterstid. Fraføringen av vann på elvestrekningen vil ifølge KU-rapporten generelt føre til mindre erosjon enn i dag, i tillegg til at flomtopper vil bli noe redusert som følge av utbyggingen.

Departementet merker seg konklusjonen i KU-rapporten om at temaet erosjon og sedimenttransport er vurdert til å ha liten negativ konsekvens både i anleggs- og driftsfasen.

4.4 Skred

Undersøkelsesområdet er begrenset til å omfatte områdene ved nedre Jotindvatnet, Spannbogvatnet og utløpselvene deres ned til og med Spannbogan ved fjorden. KU-rapporten konkluderer med at det i liten grad vil være konsekvenser av tiltaket i anleggsfasen på skred. I følge skredkartene bør man vise normal aktsomhet for snøskred og steinsprang i forbindelse med arbeid på inntaksstedene og stasjonen for Jotind 2.

KU-rapporten konkluderer med at det ikke er registrert skredhendelser på Tjeldøya, men Tjeldsund kommune opplyser om at det tidligere har gått et mindre sørpeskred i området for alternativ 2 plasseringen av Jotind 1.

NVE påpeker at fremtidige klimaendringer og økt fare for skred hører nøye sammen. NVE mener derfor det blir viktig å være oppmerksom på skredproblematikken i den videre planleggingen av prosjektet.

Departementet er enig med NVE i at plasseringen av Jotind 1 og infrastrukturen rundt stasjonen må gjennomgås grundig i detaljplanleggingen av anlegget med tanke på mulig skredrisiko.

4.5 Landskap

Tiltaksområdet er plassert i landskapsregion 32 "Fjordbygdene i Nordland og Troms". Områdene er delt inn i delområdene Spannbogvatnet, Nedre Jotindvatnet, Mølnelva og Gammelmølnelva samt Spannbogan. Dette omfatter også områder som er avsatt til tipper, anleggsveger og vannrør.

Utbygging av Jotind kraftverk vil medføre inngrep i et naturområde med urørt preg. Større sammenhengende naturområder med urørt preg har stor verdi for naturmangfold, friluftsliv og ofte landskap.

I følge KU-rapporten vil konsekvensene for landskapet i anleggsfasen være kortvarig, og i stor grad bestå av ulike terrengskader forårsaket av transport og maskiner som benyttes ved bygging av tunneler, veier, inntak og lignende. Den største konsekvensen for landskapet i denne fasen vil være økt menneskelig aktivitet. Mye av anleggsaktiviteten vil foregå inne i fjellet i forbindelse med bygging av vannvei, og de delene som vil ligge i dagen vil bære preg av byggearbeider, transport osv. Spor i landskapet som følge av anleggsaktiviteten vil være av midlertidig karakter. I driftsfasen viser KU-rapporten at det først og fremst er vintertappingen av vannet i form av 5-7 meter senking av vannstanden i Spannbogvatnet, som vil medføre den største endringen av landskapet. Om vinteren kan tappingen medføre ujevnheter på isen, men KU-rapporten vurderer dette som en mindre endring av landskapsbildet. Rapporten viser også til at snø vil kunne skjule dette. I følge rapporten vil de største landskapsmessige konsekvensene forekomme i perioden fra når isen går og frem til magasinet er fylt opp. Denne perioden strekker seg vanligvis fra juni til et stykke ut på høsten og vannstanden vil da være 1-1,5 m lavere enn normalt. Det vises imidlertid til at mesteparten av nedtappingen vil skje vinterstid, under is og snø, og dermed være forholdsvis lite synlig. KU-rapporten konkluderer med at regulering av Spannbogvatnet vil kunne få middels negativ virkning for landskap.

KU-rapporten vurderer den planlagte kraftstasjonen Jotind 2 til å være et småskala inngrep, som er forholdsvis godt tilpasset omgivelsene. Kraftverket vil ikke være synlig fra stier eller hytteområder.

Inngrepene nede ved Spannbogan er vurdert til å være noe mer omfattende med vei, kraftstasjon og rørgate. KU-rapporten understreker at synligheten av inngrepene og

virksomheten for landskapet er avhengig av gode tilpasninger, fargevalg og ivaretagelse av eksisterende vegetasjon.

KU-rapporten vurderer utbyggingen samlet sett til å ha liten/middels negativ konsekvens for landskap.

Det foreslås flere avbøtende tiltak for anleggsperioden og for utforming av anleggene. Det fremheves blant annet at det må legges vekt på minimering av terrengskader, istandsetting og revegetering, samt at anleggene bør ta hensyn til lokal arkitektur. Blant annet anbefales det at utforming av terskel/ dam bør bygges med materialer og farger som gjør at inngrepet oppfattes som mindre skjemmende i terrenget. Det anbefales også at uttak av masser fra midlertidig deponi bør planlegges slik at uttaket skjer på en mest mulig ryddig måte.

Ingen av høringsinstansene har trukket frem det lokale landskapselementet som spesielt verneverdig. Fylkesmannen påpeker at den største negative konsekvensen for landskapet er tilknyttet reguleringsmagasinet i Spannbogvatnet, og at redusert vannføring og tørrlegging i de to elvene vil ha negativ virkning for landskapet og redusere opplevelsen av området. Fylkeskommunen bemerker at det ved en eventuell konsesjon må tas inn vilkår om revegetering og rydding, samt at det må benyttes estetisk byggeskikk for kraftstasjoner og andre installasjoner som skal være en del av landskapet i ettertid.

NVE viser til at villmarkspregede- og "fra fjord til fjell" områder ikke vil bli berørt av utbyggingen, og at tiltaket ikke vil føre til noen oppsplitting av et større sammenhengende område. NVE vurderer de planlagte inngrepene til ikke å få merkbar betydning for naturopplevelsen i området, fordi det er fjellformasjonene med de bratte sidene som først og fremst bidrar til den ville naturopplevelsen. NVE mener at inngrepenes faktiske betydning for opplevelsen av urørthet er liten.

NVE viser til at et nedtappet Spannbogvatn vil kunne virke skjemmende i dagens urørte landskapsbilde, men konkluderer med at perioden med et sterkt synlig nedtappet magasin vil være av begrenset varighet, og at vannet vil være kamuflert av snø og is det meste av perioden.

I konsekvensutredningen har tiltakshaver foreslått slipp av minstevannføring i Gammelmølnelva. Det er ikke foreslått minstevannføring i Mølnelva. NVE viser til bildedokumentasjon og egne observasjoner på sluttbefaringen, og mener at de to bekkene vil utgjøre en mindre del av den totale landskapsopplevelsen i området. Den største virkningen på landskapet vil være flomvannføring, som fortsatt vil forekomme etter en eventuell utbygging.

Departementet viser til at det først og fremst er etableringen av Spannbogvatnet som senkningsmagasin og byggingen av Jotind 2 kraftverk som vil medføre de mest synlige inngrepene ved en utbygging i dette området. Departementet slutter seg til NVEs vurdering av de landmessige virkningene av nedtapping av Spannbogvatnet.

Departementet er videre enig i NVEs vurdering om at fraføring av vann i de to bekkene, Gammelmølnelva og Mølnelva, vil være av mindre betydning for

landskapsopplevelsen. I og med at vannet store deler av perioden med nedtappet vann vil være dekket av snø og is, støtter departementet NVEs konklusjon om at temaet landskap ikke vil være avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Departementet bemerker at konsesjonsvilkårene legger klare føringer for hvordan landskapet skal ivaretas i forbindelse med utforming av detaljplaner for prosjektet.

4.6 Friluft, jakt og fiske

KU-rapporten viser til at hele Tjeldøya er et stort friluftsområde, og at befolkningen har flere alternative turområder å velge mellom som ikke påvirkes av utbyggingsområdet. Utbyggingen vurderes å ha forholdsvis liten synlig innvirkning på friluftslivet i området. Avbøtende tiltak som foreslås er at anleggsarbeidet bør unngås i helger og ferieperioder, tipper bør anlegges i samarbeid med en landskapsarkitekt, informasjon om usikker is må settes opp ved Spannbogvatnet og utformingen av minikraftverket og kraftstasjonen nede ved fjorden må tilpasses landskapet.

NVE viser til at det ikke er dokumentert noe jakt og fiske i området som vil bli negativt berørt av en utbygging, verken gjennom konsekvensutredningen eller høringsinstansene. NVE mener den omsøkte utbyggingen vil kunne påvirke friluftslivet gjennom redusert vannføring i de to elvene Mølnelva og Gammelmølnelva. Det vil også kunne bli en tydelig reguleringssone i Spannbogvatnet i tørre år med dårlig oppfylling av magasinet. NVE vurderer likevel ikke de planlagte inngrep til å være så omfattende at det vil gå utover dagens utøvelse av friluftsliv i området.

Departementet er enig i NVEs konklusjon. Departementet fikk på egen befaring av området erfare at Spannbogvatnet ligger i et ulendt terreng, og at området først og fremst er brukt i sommerhalvåret. Til tross for at utbyggingen vil kunne oppleves negativ for de få som bruker området aktivt, vil de foreslåtte avbøtende tiltakene bidra til at naturopplevelsen ikke forringes vesentlig i forhold til dagens situasjon.

4.7 Pattedyr og fugl

Av pattedyr er det først og fremst tamrein som trekkes frem som det viktigste elementet i vurderingen av konsesjonsspørsmålet. Dette temaet blir nærmere behandlet i punkt 4.13.

Andre pattedyr og fugl er vurdert i KU-rapporten til å ha liten verdi, og departementet mener i likhet med NVE at dette temaet ikke er avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

4.8 Naturmiljø og biologiske forhold

I følge KU-rapporten vil de negative konsekvensene for naturmiljøet og biologisk mangfold først og fremst skyldes redusert vannføring i Gammelmølnelva ved negativ påvirkning av habitatet i bekkekløftene. KU-rapporten anbefaler derfor minstevannføring også i Mølnelva, i tillegg til en videre utredning og kartlegging av biologisk mangfold i mulige bekkekløfter i Møln- og Gammelmølnelva. Av søknaden fremgår det at bekkekløftene ikke er undersøkt i felt, grunnet vanskelig tilgjengelighet.

NVE viser til at sannsynligheten for å finne sjeldne og truede arter i bekkekløftene i Mølnelva og Gammelmølnelva er vurdert til å være svært liten basert på den generelt

fattige vegetasjonen på Tjeldøya og spesielt langs de to vassdragene. Når området i tillegg er svært vanskelig tilgjengelig, finner ikke NVE at bekkekløftene må undersøkes i detalj i dette tilfellet. Selv om Fylkesmannen i Nordland har utvist bekymring for den planlagte reduserte vannføringen i Mølnelva og Gammelmølnelva, finner ikke NVE at bekkekløftene i disse elvene har tilstrekkelig bevaringsverdi til at utbygging bør frarådes.

Departementet viser til at flomvannføring og minstevannføring til en viss grad vil ivareta biologisk mangfold og er enig med NVE i at hensynet til bekkekløftene er ivaretatt så langt det lar seg gjøre. Befaringen viste hvor vanskelig tilgjengelig området er, og departementet vil ikke pålegge ytterligere undersøkelser av bekkekløftene. Det vises for øvrig til punkt 4.16 om minstevannføring.

Departementet slutter seg for øvrig til NVEs vurdering om at bekkekløftene i Mølnelva og Gammelmølnelva ikke har tilstrekkelig bevaringsverdi til at utbyggingen ikke bør gjennomføres.

4.9 Fisk og ferskvannsbiologi

KU-rapporten konkluderer med at Spannbogvatnet mest sannsynlig er fisketomt til tross for utsetting av ørret. Selv om Mølnelva ikke fremstår som uegnet for fisk, har det heller ikke her blitt påvist fisk. I Gammelmølnelva ble det påvist lave tettheter av ørret og størrelsesfordelingen på den fangede fisken indikerer at fisken i elva rekrutteres fra Jotindvatnet. Bunnfaunaen i Mølnelva er kjennetegnet av vanlig forekommende arter for regionen. Fordi det forventes en reduksjon i både ørretbestanden og bunndyrfaunaen som følge av utbyggingen, anses konsekvensens omfang å være stort negativt. KU-rapporten konkluderer imidlertid med at ferskvannslokalitetene innenfor influensområdet har liten verdi, og så lenge det pålegges minstevannføring i Gammelmølnelva, vurderes konsekvensene i anleggs- og driftsfasen som middels negative.

Departementet slutter seg til NVEs konklusjon om at tiltaket i liten grad vil gå ut over fisk og fiskeinteresser i vassdragene, og anser ikke temaet fisk og ferskvannsbiologi som avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

4.10 Massedeponi

I søknaden var det planlagt å anlegge et midlertidig massedeponi i strandsonen og delvis ute i sjøen på nordvestsiden av Ramsundbrua for massene fra tunnelen mellom Jotind 1 og 2. Etter flere innvendinger mot deponering av steinmasser i strandsonen, blant annet fra Kystverket Nordland og Statens vegvesen, har HLK gått bort fra denne løsningen.

HLK har også søkt om et alternativt deponiområde i dalen nedstrøms inntaksdammen for Jotind 1, men er åpen for å transportere massene ned fra fjellet dersom man finner interessenter for overskuddsmassene.

Tiltakshaver har i kommentarer til høringsuttalelsene gitt uttrykk for at man først og fremst ønsker å benytte de to eksisterende steinbruddene som permanente deponier for de massene som ikke blir benyttet til samfunnsnyttige formål. NVE anbefaler at det

ikke settes vilkår i konsesjonen om at massene fra tunnelen mellom Spannbogvatnet og Jotind 2 må fraktes ned til eksisterende steinbrudd, men oppfordrer HLK til å vurdere frakt av masser som et avbøtende tiltak for bevaring av natur og reindriftsinteressene. NVE setter krav om at plassering av massene må være avtalt med kommunen før detaljplanen kan godkjennes.

Departementet merker seg at reindriftsinteressene har gitt uttrykk for at et massedeponi nedstrøms inntaksdammen for Jotind 1 kan berøre noe av sommerbeitearealet for reinen. Et deponi her vil også trolig være synlig i lang tid til tross for arrondering og revegetering av området. På bakgrunn av disse ulempene mener departementet at dette området ikke er egnet til å bruke som massedeponi, og tilrår vilkår om at eksisterende steinbrudd i området brukes som deponi for overskuddsmassene. Departementet oppfordrer HLK til å samarbeide med kommunen for å finne mulige interessenter for overskuddsmassene.

4.11 Kulturminner og miljø

KU-rapporten viser til at langvarig samisk bruk av området tilsier et potensielt funn av ikke-kjente automatisk fredete kulturminner.

KU-rapporten har ikke funnet at tiltaket vil komme i konflikt med noen kjente kulturminner. Departementet viser til at Sametinget i brev av 22.01.2014 har opplyst at de høsten 2013 gjennomførte befarings av de omsøkte tiltakene uten at det ble registrert automatisk fredede samiske kulturminner i planområdet. På denne bakgrunn har Sametinget ingen merknader til NVEs innstilling hva gjelder kulturminner, og ser seg tilfreds med at hensynet til aktsomhetsplikten i kulturminneloven § 8 er ivarettatt gjennom de foreslåtte konsesjonsvilkårene.

Departementet mener på denne bakgrunn at hensynet til kulturminner og kulturmiljø ikke er avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

4.12 Forurensning og vannkvalitet

KU-rapporten konkluderer med at vannet i Spannbogvatnet, Mølnelva og Gammelmølnelva er svakt surt, ionefattig og ikke påvirket av noen form for forurensning fra menneskelig aktivitet. Av rapporten fremgår det at det forventes at vannkvaliteten vil være tilnærmet den samme i området etter en eventuell utbygging.

NVE anser at temaet forurensning og vannkvalitet ikke er avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Departementet merker seg at vannkvaliteten på enkelte vassdragsavsnitt i anleggsfasen vil kunne få noe negativ effekt, og viser til at avbøtende tiltak må avklares i detaljplanfasen.

Departementet legger til grunn at det ikke er nødvendig med egen tillatelse etter forurensningsloven i driftsfasen. Spørsmål om midlertidig utslippstillatelse for anleggsfasen må avklares med Fylkesmannen som forurensningsmyndighet.

4.13 Reindrift (Samisk kultur- og naturgrunnlag)

KU-rapporten viser til at det meste av forstyrrelsene for reindrift i anleggsfasen vil komme rundt kraftstasjonen Jotind 1 med veibygging, rørgrøft, stasjonsbygg og kraftledning. I tillegg vil massetransporten fra tunnelen til tipp medføre betydelige forstyrrelser for reinen. Anleggsperioden vil vare ca 1,5 år og vil påvirke trekk- og flyttaktiviteten for reindriften. KU-rapporten vurderer omfanget av påvirkningen i anleggsfasen til stor negativ.

Anleggsaktiviteten ved Spannbogvatn og Nedre Jotindvatn vil være begrenset til sommermånedene og transport frem til anleggene vil foregå gjennom tunnelen. Ved inntakene vil det da være forstyrrelser som vil virke negativt. Dyrene er avhengig av å trekke opp i høyden om sommeren, og påvirkningen i anleggsperioden ved kraftverket Jotind 2 vurderes i KU-rapporten å bli stor negativ på grunn av mye massetransport fra tunnelen til tippet, bygging av kraftstasjon og inntakskum.

KU-rapporten konkluderer videre med at det ved inntaket til Spannbogvatnet vil være vesentlig mindre aktivitet og omfanget her vurderes å bli lite negativt. Samlet sett vurderes konsekvensene av anleggsfasen å bli stor negativ.

KU-rapporten understreker hvor viktig det er at tiltakshaver er i dialog med reindriftsutøverne for å kunne redusere de negative konsekvensene av anleggsvirksomheten ved kraftstasjonene Jotind 1 og 2. Det anbefales blant annet at støyskjerming og utformingen av kraftstasjonen plasseres slik at den ikke virker skremmende for reinen. Dersom det dannes is på vannet i inntakskummen, anbefales det at det etableres et gjerde som hindrer reinen å gå på isen. Det oppfordres også til å ta hensyn til reinens trekk- og flyttleier nede ved kraftstasjonen Jotind 1, da reinen benytter terrenget mellom sjøen og ura under Huven når den trekker forbi der. KU-rapporten anbefaler at stasjonen bør legges så nær veien som mulig så denne ikke blir lengre enn nødvendig. Det anbefales videre at veien til stasjonen legges så lavt som mulig i terrenget, samtidig som veikantene gjøres slake og tilføres jordmasser for at revegeteringen skal skje raskest mulig.

Konsekvensene av reguleringen av Spannbogvatnet har blitt vurdert som liten negativ for reindriften i driftsfasen, da det ikke antas at nedtappingen vil medføre større fare for svakere is på vannet. Kraftverksbygget vil kunne påvirke reinen ved at den under trekk kan reagere negativt på nye konstruksjoner. Det antas at dette vil kunne vare et par år, og så avta etter hvert. Ulempen er vurdert til middels negativ avhengig av den nøyaktige plasseringen av bygningsmassen. Plasseringen av Jotind 1 nede ved riksveien antas å kunne påvirke flytting og trekk mellom nord og sør, og vurderes som middels negativ. I driftsfasen konkluderer KU-rapporten med at de samlede konsekvensene for reindriften vil være middels negativ.

Det understrekes at det også er viktig med en tett dialog med berørte parter for å finne de optimale plasseringene av installasjonene. KU-rapporten fastslår at disse tiltakene til en viss grad kan redusere de negative konsekvensene for reindriften.

Departementet viser til at Reindriftsforvaltningen i Troms, på vegne av Områdestyret for Troms, fremmet innsigelse til utbyggingsprosjektet på bakgrunn av konklusjonen i konsekvensutredningen. Tjeldøya Reinbeitedistrikt har sluttet seg til innsigelsen og er imot utbyggingen inntil det blir utarbeidet en tilleggsutredning om bl.a. sumvirkninger av tidligere og planlagte inngrep i området med reindrift. På bakgrunn av innsigelsen har departementet avholdt et innsigelsesmøte med Fylkesmannen i Troms og Nordland.

NVE viser til KU-rapporten der det fremgår at det ikke foreligger noen offentlige eller private planer for bruk av områdene rundt Spannbogvatnet og Jotindvatna på Tjeldøya. Det er planlagt noe fritidsbebyggelse i kommunen, men den er relativt begrenset og synes ikke å komme i konflikt med reindriftenes særverdiområder.

NVE har vurdert konsekvensene av tiltaket for den praktiske utøvelse av reindriften i tiltaksområdet, og understreker hvor avgjørende det er at utbyggerne tar hensyn til kritiske perioder for reintrekket og styrer anleggsvirksomheten etter dette.

NVE påpeker at lukehuset for inntaket til Jotind 2 vil kunne plasseres slik at det ikke kommer i konflikt med trekkveien. Det vises til at slipp av minstevannføring i utløpet vil berøre trekket i større grad, og NVE legger stor vekt på reindriftsutøvernes krav om at det ikke må etableres noen fysiske installasjoner som er nødvendig for minstevannføring i Mølnelva. NVE mener at hensynet til reindriften kan forsvare å ikke tillate nye fysiske installasjoner i utløpet av Spannbogvatnet. NVE mener det er fullt mulig å finne løsninger som sikrer reindriftsinteressene på en måte som de kan leve videre med også etter en utbygging.

Departementet har merket seg at det i etterkant av NVEs innstilling har vært mye kommunikasjon mellom HLK og reindriftsinteressene. Det vises blant annet til et møte som ble avholdt 9. desember 2013 mellom Tjeldøya reinbeitedistrikt, Områdestyret for Troms og Reindriftsforvaltningen, der det av møtoreferatet fremgår at Områdestyret vil trekke innsigelsen dersom HLK kommer frem til en avtale med reinbeitedistriktet som distriktet kan leve med. Referatet gir uttrykk for at anleggsarbeidene ved kraftstasjonen Jotind 1 med vei og tunellpårugg ikke er kritisk for reindriften, og at det først og fremst er arbeidene ved inntaket til Jotind 1 i Gammelmølnelva (Jotindelva), ca 300 m nedenfor Nedre Jotindvatn, som vil føre til de største problemene for reindriften på sommertid. Dette området ligger midt i sommerbeitet for reinen.

Reindriftsinteressene mener forstyrrelser her vil kunne føre til at en får problemer med å få reinen forbi Spannbogvatn over Siriskolten og ned til Breivika, hvor reinbeitedistriktet har gjerdeanlegg. Eksempler på mulige tiltak som ble lansert av Områdestyret var ny gjerdeplass med gjerde langs en korridor ned fra fjellet til innhegning ved vei, samt at anleggsdriften i fjellområdet ble stoppet i en periode. Reinbeitedistriktets representant understreket at en måtte bruke tid på å vurdere alternative driftsmåter, men at det er viktig at anleggstiden blir kortest mulig. Muligheten til å drive reinen ved hjelp av helikopter ved flytting i fjellet på sommeren under anleggsperioden ble også drøftet. HLK ga uttrykk for at man ville vurdere hvordan anleggstiden på sommeren kunne begrenses gjennom oppstart på vinteren.

Departementet viser også til den korrespondansen som har funnet sted i etterkant av NVEs innstilling. I brev av 19. desember 2013 fra advokat Haugen, på vegne av reineier Anders Huva, til HLKs advokat Nilsen, presiseres det at Huvas uttalelser i møtet 9. desember 2013 må sees i sammenheng med allerede utbygde arealer og planer om vindkraftverk og hyttefeltkonflikt. Huva mener dette vil dele øya i to på midten og vil gjøre det umulig med videre reindrift på øya. I brevet krever Huva at nytt land gjøres tilgjengelig for hans siidaandel. Det foreslås at utbyggingsperioden gjøres så kort som mulig, med tanke på å ta reinen ut av distriktet på erstatningsbeite i utbyggingsperioden. Det understrekes at sakens viktigste aspekt er å se utbyggingen i sammenheng med andre inngrep.

I svarbrev av 27. desember 2013 på vegne av HLK, viser advokat Nilsen til at spørsmålet om alternative beiteområder ble nevnt på møtet 9. desember men ble forkastet av begge parter. Advokat Nilsen bemerker at topografiske forhold sammen med beitebelastning og mulighetene for å oppnå nødvendige tillatelser til beite, gjør at det ikke finnes tilgjengelig erstatningsbeiteområder i byggeperioden.

I brev fra advokat Nilsen til advokat Haugen av 6. mars 2014, fremgår det at partene avholdt et felles møte 26. februar 2014 der det ble enighet om plasseringen av anleggene.

Departementet merker seg at partene ikke har klart å komme frem til en endelig avtale om erstatning til reindriften. HLK gir uttrykk for at det er ønskelig at alle spørsmål blir avgjort ved skjønn, og at erstatningen blir fastsatt til et engangsbeløp i stedet for årlig erstatning.

HLK ba i brev av 25. april 2014 om at Fylkesmannen i Nordland trekker innsigelsen til prosjektet. Dette ble avvist i brev fra Fylkesmannen i Nordland av 30. april 2014.

Departementet har fått seg forelagt flere utkast til avtaler hvor det er opplistet forslag til tiltak. Det synes som om partene er enige om at en terskel bør unngås i Spannbogvatnet. Videre fremgår det at anleggsdriften skal gjennomføres slik at driften av tunnelen fra Jotind 1 til Jotindelva er ferdig i slutten av september, og at tunnelen fra Jotindelva til Spannbogvatn er ferdig før august det påfølgende året. HLK skal ifølge avtaleutkastene bidra med leie av helikopter én dag hvert av årene anleggsarbeidene pågår, dersom det blir nødvendig å flytte rein forbi Jotindelva. Lukehuset ved Spannbogvatn skal etter avtaleutkastene plasseres inne i bukta på vestsiden nærmest mulig elveutløpet slik at huset ikke blokkerer for reintrekk langs land.

Departementet merker seg at ingen av partene ønsker at det anlegges installasjon nedstrøms Spannbogvatnet til regulering av minstevannføringen, og at kraftstasjonen skal tilstrebes plassert i fjellskjæringen like ved inntaket til Jotind 1. Det synes å være enighet om at kraftstasjonen skal plasseres på øvre side av veien, og at massene skal plasseres og skråninger planeres slik at skadene for reindriften reduseres. Dette gjelder også for området rundt Jotind 1. Videre er partene tilsynelatende enige om hvor installasjoner og veier skal plasseres. Av avtaleutkastet fremgår det at HLK har gått med på å bygge et gjerde dersom det etter en prøveperiode på 3 år fra anleggstidens

slutt viser seg at det er behov for dette ved inntaksdammen for Jotind 1, og at inngjerdingen skal foregå i samråd med reindriften.

Departementet merker seg videre advokat Haugens uttalelser i brev av 1. april 2014 på vegne av reinbeitedistriktet, der Haugen vil legge ned påstand om at utbyggingen vil være i strid med folkeretten dersom saken avgjøres ved skjønn.

Departementet viser til ILO-konvensjonen artikkel 169 som stadfester urfolks rett til å bevare og videreutvikle sin egen kultur. Myndighetene har en plikt til å treffe tiltak som ikke strider mot dette, og departementet viser til at antatte konsekvenser av den planlagte utbyggingen er utredet og beskrevet. KU-rapporten konkluderer med at utbygging av Jotind 1 og 2 vil ha store negative konsekvenser i anleggsfasen, men at disse kan reduseres i dialog med reindriftsutøverne og ved å utføre arbeidet når det forstyrrer kalvingsperioden minst. Dialog vil også kunne redusere de negative konsekvensene i forbindelse med nøyaktig plassering av konstruksjonene. De middels negative konsekvenser for reindriften i driftsfasen vil kunne reduseres dersom de foreslåtte tiltakene i KU-rapporten gjennomføres. Realisering av prosjektet vil kunne føre til at reinen under trekk kan reagere negativt på nye konstruksjoner og det vil kunne gå noen år før den negative virkningen avtar. Ut fra KU-rapporten og departementets vurderinger vil det ha avgjørende betydning at utbyggerne tar hensyn til kritiske perioder for reintrekket og styrer anleggsvirksomheten for å oppnå dette. Departementet mener det burde være mulig å finne tilfredsstillende løsninger for anleggsfasen.

Departementet har avholdt konsultasjon med Tjeldøya reinbeitedistrikt, jf. punkt 3.1. Reinbeitedistriktet er sterkt imot utbyggingen. Distriktet mener tiltaket vil påvirke reindriften negativt, og viste under konsultasjonen til at det var et lite distrikt med få alternativer. Reinbeitedistriktet gikk derfor ikke nærmere inn på aktuelle avbøtende tiltak.

Departementet understreker at dersom det skal gis konsesjon, må inngrepene i forbindelse med tiltaket gjøres i dialog med reinbeitedistriktet. HLK skal ha løpende kontakt med reinbeitedistriktet gjennom både anleggs- og driftsperioden. Dialogen mellom HLK og reinbeitedistriktet om detaljplanleggingen og den praktiske gjennomføringen av utbyggingen må skje i god tid forut for utførelsen. Departementet tilrår at tunneldriving og uttransport tilpasses reinens tilstedeværelse og trekk i anleggsområdene.

Departementet forutsetter at konsesjonæren og reinbeitedistriktet forhandler videre om enkelte avbøtende tiltak for anleggsfasen og driftsfasen som ledd i detaljplanleggingen. I mangel av enighet om konkrete avbøtende tiltak, fastsettes tiltakene i MTA-planen innenfor de rammer vassdragslovgivningen setter. Tiltak som partene synes enige om er:

- Arbeidsstopp dersom reinen skal flyttes forbi anleggsstedet.
- Bruk av helikopter på HLKs regning én dag i hver anleggssesong som arbeidet pågår dersom reinbeitedistriktet har behov for å flytte reinen.

- Leder av reinbeitedistriktet engasjeres av HLK for å sikre at detaljplanleggingen blir i samsvar med reinbeitedistriktets interesser.
- Gjerde ved inntaksdam fra Jotind 1 kraftverk dersom det 3 år fra anleggstidens slutt viser seg at det er behov for dette.

Departementet presiserer at det ikke tilligger konsesjonsmyndigheten å fastsette erstatning for tiltaket. Dette avgjøres ved skjønn dersom partene ikke kommer til enighet om erstatningsbeløpet.

Departementet ser det som svært viktig at NVE som tilsynsmyndighet sørger for at konsesjonsvilkårene og MTA-planen oppfylles og etterleves.

Dersom prosjektet gjennomføres i tråd med de anbefalte tiltak og utføres i den perioden som vil være til minst ulempe for reinen, vil konsekvensene for reinbeitedistriktet etter departementets vurdering være akseptable. Departementet mener på grunnlag av dette at prosjektet kan gis konsesjon uten at dette strider mot folkeretten. Departementet slutter seg for øvrig til NVEs vurderinger.

4.14 Samfunnsøkonomi

I søknaden antas det at konsekvensene for næringsliv og sysselsetting i anleggsfasen blir liten/ middels positiv, mens den i driftsfasen blir vurdert til ubetydelig.

Departementet peker på at etablering av Jotind kraftverk vil medføre et klart positivt tilskudd til kommunenes økonomi.

Departementet slutter seg til NVEs vurdering om at prosjektet har en positiv samfunnsnytte.

4.15 Nettilknytning

HLK har søkt om å bygge et lavspent ledningsanlegg på ca 1 km 1 kV ledning fra Jotind 2 til Jotind 1 i tilknytning til vannveien. Det er også søkt om en ca 1,7 km lang 22 kV ledning fra Jotind 1 frem til Møltneset som skal kobles til eksisterende 22 kV nett.

Ledningen planlegges bygd med tremaster og vil medføre et 10 meter bredt ryddebelt. HLK søker også om å bygge de nødvendige elektriske anlegg i Jotind 1 og i Jotind 2. Departementet merker seg at HLK har inngått tilknytningsavtale og nettleieavtale med Hålogaland Kraft Nett.

Det fremgår av både høringsuttalelsene og søknaden at den omsøkte nettilknytningen i liten grad vil gi virkninger for allmenne interesser. I følge reindriftsforvaltningen kan anleggsperioden gi negative virkninger for reindriften. NVE mener at anleggsperioden for ledningen bør koordineres med kraftverksanleggene og dermed begrense de ulempene som reindriftsforvaltningen peker på. NVE mener at ledningen ikke vil gi virkninger av betydning verken visuelt eller av hensyn til naturmangfold, og viser til at det ikke er kjente automatisk fredete kulturminner som vil berøres av ledningsanlegget.

4.16 Minstevannføring

Mølnelva

HLK har ikke foreslått slipp av minstevannføring i Mølnelva. I følge KU-rapporten er det ikke påvist fisk i Mølnelva eller viktige naturtyper utover bekkekløfter med skrinne vegetasjon omkring, og det er først og fremst biologisk produksjon i form av bunndyr som vil bli negativt påvirket av manglende minstevannføring. NVE viser til at det heller ikke er dokumentert noe omfattende bruk av vassdraget i dag som kan påvirkes negativt ved en utbygging. Vanntilførsel fra flere sideelver oppstrøms bekkekløftene samt normal nedbør, antas å være tilstrekkelig restvannføring til å opprettholde habitatet for fuktkrevende karplanter langs elveløpet. NVE understreker likevel at mose og lav i større grad vil kunne påvirkes negativt av redusert vannføring. NVE legger imidlertid stor vekt på de klare signalene som har kommet fra reindriftsinteressene i området om å unngå bygging av installasjoner som behøves for slipp av minstevannføring.

Departementet er enig med NVE om at reindriftsinteressene i området skal tillegges betydelig vekt i vurderingen av om det skal pålegges minstevannføring i vassdragene. Installasjonene som behøves ved slipp av minstevannføring i Mølnelva vil etter departementets oppfatning forstyrre reinen. Departementet påpeker at dette er en av de viktigste flytt- og trekkveiene i området. Selv om bunndyr vil bli negativt påvirket av manglende minstevannføring, mener departementet at hensynet til reindriftsinteressene veier tyngre enn konsekvensene av pålegg om minstevannføring. Departementet er derfor enig i NVEs konklusjon om at det ikke skal pålegges minstevannføring i Mølnelva.

Gammelmølnelva

HLK har søkt om å slippe minstevannføring i Gammelmølnelva tilsvarende 5 percentil sommervannføring i perioden 1. mai til 30. september og 5 percentil vintervannføring i perioden 1. oktober til 30. april.

I følge konsekvensutredningen må man forvente en reduksjon i både ørretbestanden og bunndyrfaunaen i Gammelmølnelva selv ved slipp av minstevannføring, og konsekvensvurderingen av tiltaket fastsettes til middels negativ for fisk og bunndyrproduksjon.

Gammelmølnelva er ikke vurdert til å være spesielt fremtredende for landskapsopplevelsen på avstand, men det påpekes at endringen på nært hold vil være mer merkbar og redusere områdets inntryksstyrke. Det er likevel ikke fremsatt forslag i KU-rapporten om avbøtende tiltak for å redusere negative konsekvenser av fraføring av vann i de to vassdragene.

NVE er imidlertid av den oppfatning at minstevannføring i Gammelmølnelva bør opprettholdes slik den er foreslått både i vinter og sommerhalvåret, og påpeker at den vil være viktig for naturmangfoldet generelt i vassdraget.

Departementet er enig med NVE om at minste vannslipp i Gammelmølnelva vil være viktig for naturmangfoldet generelt i vassdraget. Departementet slutter seg derfor til

NVEs vurdering om at minstevannføring i Gammelmølnelva bør opprettholdes slik den er foreslått.

4.17 Vannforskriften

Etter vannforskriften § 12 kan nye fysiske inngrep gjennomføres i vannforekomsten selv om miljøtilstanden svekkes dersom:

- Alle praktisk gjennomførbare tiltak settes inn for å begrense negativ utvikling i tilstanden.
- Samfunnsnyttene av de nye inngrepene er større enn tapet av miljøkvalitet.
- Hensikten med det nye inngrepet er større enn miljøtapet, og kan på grunn av manglende teknisk gjennomførbarhet eller uforholdsmessig store kostnader, ikke med rimelighet oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre.

Departementet viser til vilkår om minstevannføring i Gammelmølnelva som skal bidra til å opprettholde de biologiske funksjonene. Av hensyn til reindriften vil ikke departementet pålegge minstevannføring i Mølnelva, men påpeker at de biologiske funksjonene i Mølnelva til en viss grad vil ivaretas av restfeltet.

Departementet mener den samlede samfunnsnyttene ved tiltaket er betydelig. Det legges også vekt på at hensikten med inngrepet, i form av ny fornybar energiproduksjon, ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. På bakgrunn av de avbøtende tiltak som er forutsatt gjennomført i medhold av konsesjonsvilkårene, finner departementet at vilkårene etter vannforskriften § 12 er oppfylt.

4.18 Samlet belastning

I tråd med naturmangfoldloven § 10 foretar departementet en nøye vurdering av den samlede belastningen på økosystemet knyttet til det omsøkte tiltaket og andre eksisterende og mulige fremtidige tiltak.

Departementet viser til at vassdragene i dag er lite belastet med andre inngrep, og at det ikke foreligger noen andre planer for større inngrep i de to nedbørfeltene i form av hyttebebyggelse eller andre vassdragstekniske installasjoner utover HLKs omsøkte prosjekt. Departementet bemerker at den største belastningen på naturmangfoldet vil være redusert vannføring i Mølnelva og Gammelmølnelva. Med krav om minstevannføring i Gammelmølnelva, anser departementet den samlede belastningen på hele økosystemet som liten. Departementet finner at den samlede påvirkningen som økosystemet blir utsatt for, ikke vil være til hinder for at konsesjon til Jotind 1 og Jotind 2 kraftverk gis.

5. Konklusjon

I departementets vurdering av om konsesjon skal tilrås etter vassdragslovgivningen, må fordelene og ulempene ved de omsøkte tiltak veies opp mot hverandre. Ivaretagelse

av naturmangfoldet er et tilleggshensyn i skjønnsutøvingen ved saksbehandlingen etter vassdragslovgivningen. Det innebærer at søknaden om bygging av Jotind 1 og Jotind 2 kraftverk med reguleringer og overføringer og miljøkonsekvensene av tiltaket skal vurderes i et helhetlig og langsiktig perspektiv, der tiltakets bidrag til den nasjonale satsingen på fornybar energi og hensynet til kraftforsyningssikkerheten og tapet av forringelsen av naturmangfoldet på sikt avveies.

De negative virkningene av konsesjon til Jotind 1 og 2 kraftverk er i all hovedsak knyttet til regulering av Spannbogvatnet, redusert vannføring i Mølnelva og Gammelmølnelva, samt negativ påvirkning for reindriften. Departementet viser til at ved å pålegge minstevannføring som avbøtende tiltak i Gammelmølnelva, vil de negative virkningene av tiltaket reduseres. Videre pålegges flere avbøtende tiltak for å minske de negative konsekvensene for reindriften. Departementet finner at hensynet til reindriften veier tyngre enn behov for minstevannføring i Mølnelva. Departementet mener at de foreslåtte tiltakene vil redusere de negative virkningene for landskap, biologisk mangfold og reindrift. Utbyggingen vil gi en samlet produksjon på ca 24 GWh, og vil bidra positivt med produksjon av fornybar energi.

Departementet merker seg at Tjeldsund kommune og Nordland fylkeskommune stiller seg positive til søknaden. Fylkeskommunen setter imidlertid visse krav til en eventuell konsesjon, blant annet at tiltaket ikke er til permanent hinder for viktige flyttleier ved reindrift.

Fylkesmannen i Nordland ønsker en alternativ utbygging uten regulering og overføring av tilsiget fra Spannbogvatnet.

Etter en helhetsvurdering er Olje- og energidepartementet kommet til at fordelene ved bygging av Jotind 1 og Jotind 2 kraftverk er større enn ulempene for allmenne og private interesser, jf. vannressursloven § 25. Det samme gjelder for omsøkt senking av og overføring av avløpet fra Spannbogvatnet, jf. vassdragsreguleringsloven § 8.

Departementet tilrår at Hålogaland Kraft AS får tillatelse til å bygge Jotind 1 og 2 kraftverk med regulering av Spannbogvatn med overføring til Gammelmølnelva.

Tillatelsen gis på de vilkår som følger vedlagt.

6. Forholdet til andre lover

6.1 Oreigningslova

HLK har søkt om tillatelse etter oreigningslova til ekspropriasjon av nødvendig grunn og retter i forbindelse med bygging og drift av anlegget, forutsatt at det ikke oppnås minnelige avtaler med grunneiere. Tiltakshaver har opplyst det ikke har lyktes å oppnå enighet om 23 % av fallrettene i Gammelmølnelva og ca 28 % av fallrettene i Mølnelva.

Vassdragsreguleringsloven § 16 gir tiltakshaver tillatelse til ekspropriasjon av nødvendige grunn for anlegget. Ekspropriasjon av nødvendig grunn og rettigheter for

så vidt gjelder elektriske anlegg i eller i tilknytning til kraftverket, som ikke omfattes av ekspropriasjonstillatelsen i vassdragsreguleringsloven § 16, kan gis etter oreigningslova § 2 nr 19. For de tilfeller der tiltakshaver ikke lykkes med å få til avtaler med de aktuelle fallretteierne, kan fallrettigheter eksproprieres med hjemmel i oreigningslova § 2 nr. 51.

Forutsetningene for at ekspropriasjon kan tillates, er at fordelene ved tiltaket det eksproprieres for utvilsomt er større enn de skader det kan medføre, jf. oreigningslova § 2 annet ledd. Samfunnets interesse i utbygging av fornybar energi og forsyningssikkerhet må avveies mot hensynet til de grunneiere og rettighetshavere som blir berørt, og til allmenne interesser.

Departementet anser det som viktig å etablere ny fornybar kraftproduksjon. Ny produksjon vil være med å opprettholde en sikker og stabil forsyning av strøm, samt sørge for at forsyningssikkerheten er akseptabel. Departementet er derfor enig med NVE i at de samfunnsmessige fordelene av tiltaket utvilsomt veier tyngre enn hensynet til den enkelte grunneier eller rettighetshaver som blir berørt av tiltaket. Departementet finner derfor at vilkårene for ekspropriasjon er til stede, jf. oreigningslova § 2, og tilrår at det gis ekspropriasjonstillatelse som omsøkt.

Det er også søkt om tillatelse til bruk av allmannastevning. HLK er usikre på om det kan være andre rettighetshavere i utbyggingsområdet som kan ha krav på erstatning utover de registrerte grunneiere og reindriften. Departementet tilrår at det gis tillatelse til bruk av allmannastevning i forbindelse med utbyggingen, jf. oreigningslova § 20.

Forhåndstiltredelse

HLK har også søkt om forhåndstiltredelse etter oreigningslova § 25 for både kraftverket og tilknytningsledningen. Forhåndstiltredelse innebærer at tiltakshaver kan sette i gang anleggsarbeidet før skjønn er avholdt og erstatning er fastsatt. Som hovedregel forutsetter samtykke til forhåndstiltredelse at skjønn er begjært, men i tilfeller hvor det vil innebære urimelige forsinkelser å vente til skjønn er begjært, kan det gis samtykke til forhåndstiltredelse. Departementet kan ikke se at avventing av en skjønnsbegjæring vil gi en urimelig tidsutsettelse, og anser derfor ikke vilkåret for forhåndstiltredelse i oreigningslova § 25 som oppfylt. Departementet vil ta stilling til søknaden om forhåndstiltredelse når skjønn er begjært.

6.2 Energiloven

Det er søkt om tillatelse etter energiloven til bygging og drift av kraftverkene Jotind 1 og 2 med tilhørende koblingsanlegg, kraftledninger og transformatorer. Departementet er enig i NVEs vurdering om at de elektriske anleggene ikke medfører skader eller ulemper av et slikt omfang at det har avgjørende betydning for om det omsøkte tiltaket kan tillates eller ikke. Departementet kan ikke se at det er behov for noen nærmere vurdering av tilknytningsløsninger eller for avbøtende tiltak. Departementet tilrår at HLK gis tillatelse etter energiloven § 3-1 på vedlagte vilkår.

6.3 Forurensningsloven

Departementet vurderer at det er lite sannsynlig at driftsfasen vil kunne medføre ny forurensning og finner derfor at det ikke er nødvendig med noen tillatelse etter forurensningsloven. Bygging av kraftverkene forutsetter nødvendig tillatelse etter forurensningsloven. Det bemerkes at det i forbindelse med utbyggingen må tas kontakt med fylkesmannen om utslippstillatelse, og at det må fremlegges en plan for håndtering av forurensning i anleggsperioden.

7. Olje- og energidepartementets merknader til vilkårene etter vannressursloven og vassdragsreguleringsloven

Post 1: Konsesjonstid og revisjon

Konsesjon gis på ubegrenset tid. Tidspunkt for mulig revisjon av vilkårene følger lovens krav på 30 år fra konsesjon blir gitt.

Post 2: Konsesjonsavgifter

I tråd med gjeldende praksis for avgiftsnivået, tilrår departementet at konsesjonsavgiftene settes til 8 kroner/nat.hk. til staten og 24 kroner/nat.hk. til kommunen.

Post 7: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Departementet viser til at HLK har søkt om to alternativer for plassering av kraftstasjonen for Jotind 1. Alternativ 1 ligger ved Gammelmølnelva like ved Rv. 824 og Ramsund bro, og alternativ 2 ligger ca 300 meter lenger nord for alternativ 1 på kote 3. NVE har innstilt på at konsesjon gis til alternativ 1. Departementet slutter seg til NVEs innstilling. Nøyaktig plassering av kraftstasjonen for Jotind 1 fastsettes i detaljplanen.

Lukehuset ved Spannbogvatn skal plasseres inne i bukten på vestsiden av vannet nærmest mulig elveløpet.

Kraftstasjonen Jotind 2 tilstrebes plassert i fjellskjæring like ved inntaket til Jotind 1.

Masser skal plasseres i eksisterende steinbrudd i området.

Deponering av masser tillates ikke i strandsonen.

Konsesjonæren plikter å redusere ulemper for reindriften så langt det er praktisk mulig. I detaljplanen skal det legges til grunn at det i anleggsfasen tas behørig hensyn på alle vis til reindriften og den sesongmessige bruken i reinbeitedistriktet.

Departementet forutsetter at konsesjonæren og reinbeitedistriktet forhandler videre om de enkelte avbøtende tiltak for anleggsfasen og driftsfasen som ledd i detaljplanleggingen. Departementet legger til grunn at de avbøtende tiltakene skal bygge på de forslag som er kommentert under pkt. 4.13. Oppnås ikke enighet, fastsettes de avbøtende tiltak av konsesjonsmyndigheten innenfor de rammer vassdragslovgivningen setter.

Departementet er for øvrig enig i de forutsetningene for konsesjonen som NVE legger til grunn i tabellen i sin innstilling.

Post 8: Naturforvaltning

Departementet tilrår at det fastsettes standardvilkår, men er enig med NVE om at det ikke er grunnlag for å pålegge konsesjonæren å innbetale et årlig beløp til kommunen til opphjelp av fisk/vilt/friluftsliv.

Post 9: Automatisk fredete kulturminner

Departementet viser til den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på automatisk fredete kulturminner i byggefasen, jf. kulturminneloven § 8.

Post 14: Manøvreringsreglement

Departementet er enig i NVEs vurdering om at det bør pålegges minstevannføring i Gammelmølnelva. Det gis pålegg om slipp av minstevannføring fra inntaksdammen for Jotind 1 i Gammelmølnelva tilsvarende 5-persentil sommervannføring (0,09 m³/s) i perioden 1. mai til 30. september, og 5-persentil vintervannføring (0,03 m³/s) i perioden 1. oktober til 30. april.

Olje- og energidepartementet

Tilrår:

1. Hålogaland Kraft AS gis tillatelser til bygging av Jotind 1 og Jotind 2 kraftverk med tilhørende elektriske anlegg og overføring og regulering av Spannbogvatnet i Tjeldsund kommune i samsvar med vedlagte forslag.

Vedlegg 1:

1. I medhold av vannressursloven § 8 gis Hålogaland Kraft AS tillatelse til bygging av Jotind 1 og Jotind 2 kraftverk i Tjeldsund kommune.
2. I medhold av vassdragsreguleringsloven § 8 gis Hålogaland Kraft AS tillatelse til regulering og overføring av Spannbogvatnet i Tjeldsund kommune.
3. I medhold av energiloven § 3-1 gis Hålogaland Kraft AS tillatelse til å bygge, eie og drive Jotind 1 og Jotind 2 kraftverk med tilhørende elektriske anlegg mellom Jotind 1 og Jotind 2 og fra Jotind 1 til eksisterende ledningsnett.
4. Det fastsettes manøvreringsreglement for regulering og overføring av Spannbogvatnet og utbygging av Jotind 1 og 2 kraftverk.
5. I medhold av oreigningslova § 2 annet ledd gis samtykke til at Hålogaland Kraft AS kan ekspropriere nødvendige fallrettigheter, grunn og rettigheter for bygging og drift av elektriske anlegg i eller i tilknytning til Jotind 1 og Jotind 2, for ledningsanleggene mellom Jotind 1 og Jotind 2, samt for ledning fra Jotind 1 og frem til eksisterende nett.
6. I medhold av vassdragsreguleringsloven § 16 nr. 1 annet ledd og oreigningslova § 20 gis Hålogaland Kraft AS samtykke til bruk av allmannastevning.
7. Planendringer kan foretas av departementet eller den departementet bemyndiger.

Vedlegg 2:

Vilkår for tillatelse etter reguleringsloven § 8 og vannressursloven § 8 til Hålogaland Kraft AS til å foreta overføring og regulering av Spannbogvatnet og å bygge Jotind 1 og Jotind 2 kraftverk

1

(Konsesjonstid og revisjon)

Konsesjonen gis på ubegrenset tid.

Vilkårene for konsesjonen kan tas opp til alminnelig revisjon etter 30 år. Hvis vilkårene blir revidert, har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjon innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår, jf. vassdragsreguleringsloven § 10 nr 3 første ledd.

Konsesjonen kan ikke overdras.

De utførte reguleringsanlegg eller andeler i dem kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vannfall i samme vassdrag nedenfor anleggene.

Anleggene må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2

(Konsesjonsavgifter)

For den øking av vannkraften som innvinnes ved reguleringen for eiere av vannfall eller bruk i vassdraget skal disse betale følgende årlige avgifter: Til staten kr 8,- pr. nat.hk. Til konsesjonsavgiftsfondet i de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer kr 24,- pr. nat.hk.

Fastsettelsen av avgiftene tas opp til ny vurdering etter tidsintervaller som loven til enhver tid bestemmer.

Økingen av vannkraften skal beregnes på grunnlag av den øking av vannføringen som reguleringen antas å ville medføre utover den vannføring som har kunnet påregnes år om annet i 350 dager av året.

Ved beregningen av økingen forutsettes det at magasinet utnyttes på en sådan måte at vannføringen i lavvannsperioden blir så jevn som mulig. Hva som i hvert enkelt tilfelle skal regnes som innvunnet øking av vannkraften avgjøres med bindende virkning av NVE.

Plikten til å betale avgiftene inntreffer etter hvert som den innvunne vannkraft tas i bruk. Avgiften er tvangsgrunnlag for utlegg, jf. tvangsfullbyrdsesloven kap. 7.

Etter forfall påløper rente som fastsatt i medhold av lov av 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. § 3 første ledd.

Konsesjonsavgiftsmidler avsettes særskilt for hver kommune til et fond, som etter nærmere bestemmelse av kommunestyret fortrinnsvis anvendes til fremme av næringslivet i kommunen. Vedtektene for fondet skal være undergitt godkjenning av Fylkesmannen.

3

(Kontroll med betaling av avgift m.v.)

Nærmere bestemmelse om betaling av avgifter etter post 2 (Konsesjonsavgifter) og kontroll med vannforbruket, samt avgivelse av kraft, jf. post 19 (Konsesjonskraft), kan med bindende virkning fastsettes av Olje- og energidepartementet.

4

(Byggefrister m.v.)

Arbeidet må påbegynnes innen 5 år fra konsesjonens dato og fullføres innen ytterligere 5 år. Fristene kan forlenges av Olje- og energidepartementet. I fristene medregnes ikke den tid som på grunn av særlige forhold (vis major), streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

5

(Erstatning til etterlatte)

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykke i anleggstiden, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av Olje- og energidepartementet pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

6

(Konsesjonærens ansvar ved anlegg/drift m.v.)

Konsesjonæren plikter å påse at han selv, hans kontraktører og andre som har med anleggsarbeidet og kraftverksdriften å gjøre, unngår ødeleggelse av naturforekomster, landskapsområder, kulturminner m.v., når dette er ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart. Dersom slike ødeleggelser ikke kan unngås, skal vedkommende myndighet underrettes i god tid på forhånd.

7

(Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.)

Godkjenning av planer og tilsyn med utførelse og senere vedlikehold og drift av anlegg og tiltak som omfattes av denne post er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med dette dekkes av konsesjonæren.

Konsesjonæren plikter å legge fram for NVE detaljerte planer med nødvendige opplysninger, beregninger og kostnadsoverslag for reguleringsanleggene. Arbeidet kan ikke settes igang før planene er godkjent. Anleggene skal utføres solid, minst mulig skjemmende og skal til enhver tid holdes i full driftsmessig stand.

Konsesjonæren plikter å planlegge, utføre og vedlikeholde hoved- og hjelpeanlegg slik at det økologiske og landskapsarkitektoniske resultat blir best mulig.

Kommunen skal ha anledning til å uttale seg om planene for anleggsveger, massetak og plassering av overskuddsmasser.

Konsesjonæren plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trengs for å gjennomføre pålegg som blir gitt i forbindelse med denne post.

Konsesjonæren plikter å foreta en forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg eller del av anlegg er satt i drift.

Hjelpeanlegg kan pålegges planlagt slik at de senere blir til varig nytte for allmennheten dersom det kan skje uten uforholdsmessig utgift eller ulempe for anlegget.

Ansvar for hjelpeanlegg kan ikke overdras til andre uten NVEs samtykke.

NVE kan gi pålegg om nærmere gjennomføring av plikter i henhold til denne posten.

8

(Naturforvaltning)

I

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet

- a. å sørge for at forholdene i berørte vassdrag er slik at de stedege fiskestammene i størst mulig grad opprettholder naturlig reproduksjon og produksjon og at de naturlige livsbetingelsene for fisk og øvrige naturlig forekommende plante- og dyrepopulasjoner forringes minst mulig,
- b. å kompensere for skader på den naturlige rekruttering av fiskestammene ved tiltak,
- c. å sørge for at fiskens vandringsmuligheter i vassdraget opprettholdes og at overføringer utformes slik at tap av fisk reduseres,
- d. å sørge for at fiskemulighetene i størst mulig grad opprettholdes.

II

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet å sørge for at forholdene for plante- og dyrelivet i området som direkte eller indirekte berøres av reguleringen forringes minst mulig og om nødvendig utføre kompenserende tiltak.

III

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet å sørge for at friluftslivets bruks- og opplevelsesverdier i området som berøres direkte eller indirekte av anleggsarbeid og regulering tas vare på i størst mulig grad. Om nødvendig må det utføres kompenserende tiltak og tilretteleggingstiltak.

IV

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet å bekoste naturvitenskapelige undersøkelser samt friluftslivsundersøkelser i de områdene som berøres av reguleringen. Dette kan være arkiveringsundersøkelser. Konsesjonæren kan også tilpliktes å delta i fellesfinansiering av større undersøkelser som omfatter områdene som direkte eller indirekte berøres av reguleringen.

VI

Konsesjonæren kan bli pålagt å dekke utgiftene til ekstra oppsyn, herunder jakt- og fiskeoppsyn i anleggstiden.

VII

Alle utgifter forbundet med kontroll og tilsyn med overholdelsen av ovenstående vilkår eller pålegg gitt med hjemmel i disse vilkår, dekkes av konsesjonæren.

9

(Automatisk fredete kulturminner)

Konsesjonæren plikter i god tid før anleggsstart å undersøke om tiltaket berører automatisk fredede kulturminner etter lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 9. Viser det seg at tiltaket kan være egnet til å skade, ødelegge, flytte, forandre, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk fredede kulturminner, plikter konsesjonæren å søke om dispensasjon fra den automatiske fredningen etter kulturminneloven § 8 første ledd, jf. §§ 3 og 4.

Viser det seg i anleggs- eller driftsfasen at tiltaket kan være egnet til å skade, ødelegge, flytte, forandre, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk fredete kulturminner som hittil ikke har vært kjent, skal melding om dette sendes kulturminneforvaltningen (fylkeskommunen og eventuelt Sametinget) med det samme og arbeidet stanses i den utstrekning tiltaket kan berøre

kulturminnet, jf. lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 8 andre ledd, jf. §§ 3 og 4.

10

(Forurensning m.v.)

Konsesjonæren plikter etter Fylkesmannens nærmere bestemmelse:

- å utføre eller bekoste tiltak som i forbindelse med reguleringen er påkrevet av hensyn til forurensningsforholdene i vassdraget.
- å bekoste helt eller delvis oppfølgingsundersøkelser i berørte vassdragsavsnitt.

11

(Ferdseil m.v.)

Konsesjonæren plikter å erstatte utgifter til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier, hvis disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede, samt erstatningens størrelse ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Veger, bruer og kaier som konsesjonæren bygger, skal kunne benyttes av allmennheten, med mindre NVE treffer annen bestemmelse.

Konsesjonæren plikter i nødvendig utstrekning å legge om turiststier og klopper som er i jevnlig bruk og som vil bli neddemmet eller på annen måte ødelagt/utlignende.

12

(Terskler m.v.)

I de deler av vassdragene hvor inngrepene medfører vesentlige endringer i vannføring eller vannstand, kan NVE pålegge konsesjonæren å bygge terskler, foreta biotopjusterende tiltak, elvekorreksjoner, opprensninger m.v. for å redusere skadevirkninger.

Dersom inngrepene forårsaker erosjonsskader, fare for ras eller oversvømmelse, eller øker sannsynligheten for at slike skader vil inntreffe, kan NVE pålegge konsesjonæren å bekoste sikringsarbeider eller delta med en del av utgiftene forbundet med dette.

Arbeidene skal påbegynnes straks detaljene er fastlagt og må gjennomføres så snart som mulig.

Terskelpålegget vil bygge på en samlet plan som ivaretar både private og allmenne interesser i vassdraget. Utarbeidelse av pålegget samt tilsyn med utførelse og senere vedlikehold er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med tilsynet dekkes av konsesjonæren.

13

(Rydding av reguleringssonen)

Neddemmede områder skal ryddes for trær og busker på en tilfredsstillende måte. Generelt gjelder at stubbene skal bli så korte som praktisk mulig,

maksimalt 25 cm høye. Ryddingen må utføres på snøbar mark. Avfallet fjernes eller brennes.

Dersom ikke annet blir pålagt konsesjonæren, skal reguleringssonen holdes fri for trær og busker som er over 0,5 m høye. I rimelig grad kan NVE pålegge ytterligere rydding. Dersom vegetasjon over HRV dør som følge av reguleringen, skal den ryddes etter de samme retningslinjene som ellers er angitt i denne posten.

Rydding av reguleringssonen skal være gjennomført før første neddemming og bør så vidt mulig unngås lagt til yngletiden for viltet i området.

Tilsyn med overholdelsen av bestemmelsene i denne post er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med dette dekkes av konsesjonæren.

14

(Manøvreringsreglement m.v.)

Vannslippingen skal foregå overensstemmende med et manøvreringsreglement som Kongen på forhånd fastsetter.

Viser det seg at slippingen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for allmenne interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendige.

Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før reglementet er fastsatt.

15

(Hydrologiske observasjoner, kart m.v.)

Konsesjonæren skal etter nærmere bestemmelse av NVE utføre de hydrologiske observasjoner som er nødvendige for å ivareta det offentlige interesser og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige.

16

(Registrering av minstevannføring, krav om skilting og merking)

Det skal etableres en måleanordning for registrering og dokumentasjon av minstevannføring, løsningen skal godkjennes av NVE. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares på en sikker måte i hele anleggets levetid.

Ved alle reguleringsmagasin og steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om manøvreringsbestemmelser og hvordan dette kan kontrolleres. NVE skal godkjenne skiltens utforming og plassering.

De partier av isen på vann og inntaksmagasiner som mister bæreevnen på grunn av utbyggingen må markeres på kart på opplysningsskilt og merkes eller sikres.

For alle vassdragsanlegg skal det etableres og opprettholdes hensiktsmessige sikringstiltak av hensyn til allmennhetens normale bruk og ferdsel på og ved anleggene.

17

(Etterundersøkelser)

Konsesjonæren kan pålegges å utføre og bekoste etterundersøkelser av regulerings virkninger for berørte interesser. Undersøkelsesrapportene med tilhørende materiale skal stilles til rådighet for det offentlige. NVE kan treffe nærmere bestemmelser om hvilke undersøkelser som skal foretas og hvem som skal utføre dem.

18

(Militære foranstaltninger)

Ved reguleringsanleggene skal det tillates truffet militære foranstaltninger for sprengning i krigstilfelle uten at konsesjonæren har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper eller innskrenkninger med hensyn til anleggene eller deres benyttelse. Konsesjonæren må uten godtgjørelse finne seg i den bruk av anleggene som skjer i krigsøyemed.

19

(Konsesjonskraft)

Konsesjonæren skal avstå til kommuner og fylkeskommuner som kraftanlegget ligger i, inntil 10 % av den for hvert vannfall innvunne øking av vannkraften, beregnet etter reglene i vassdragsreguleringsloven § 11 nr 1, jf § 2 tredje ledd. Avståelse og fordeling avgjøres av NVE med grunnlag i kommunenes behov til den alminnelige elektrisitetsforsyning.

Staten forbeholdes rett til inntil 5 % av kraftøkningen, beregnet som i første ledd.

NVE bestemmer hvordan kraften skal avstås og beregner effekt og energi.

Kraften tas ut i kraftstasjonens apparatanlegg for utgående ledninger eller fra konsesjonærens ledninger med leveringssikkerhet som fastkraft og brukstid ned til 5000 timer årlig. Konsesjonæren kan ikke sette seg imot at kraften tas ut fra andres ledninger og plikter i så fall å stille kraften til rådighet. Kostnadene ved omforming og overføring av kraften ved uttak andre steder enn i kraftstasjonens apparatanlegg for utgående ledninger, betales av den som tar ut kraften.

Konsesjonæren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles, kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og brukstidens fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av Olje- og energidepartementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel.

Prisen på kraften, referert kraftstasjonens apparatanlegg for utgående ledninger, fastsettes hvert år av Olje- og energidepartementet basert på gjennomsnittlig selvkost for et representativt antall vannkraftverk i hele landet.

Unnlater konsesjonæren å levere kraft som er betinget i denne post uten at vis major, streik eller lockout hindrer leveransen, plikter han etter Olje- og energidepartementets bestemmelse å betale til statskassen en mulkt som for hver kWh som urettelig ikke er levert, svarer til den pris pr. kWh som hvert år fastsettes av Olje- og energidepartementet, med et påslag av 100 %. Det offentlige skal være berettiget til etter Olje- og energidepartementets bestemmelse å overta driften av kraftverkene for eierens regning og risiko, dersom dette blir nødvendig for å levere den betingede kraften.

Vedtak om avståelse og fordeling av kraft kan tas opp til ny prøvelse etter 20 år fra vedtakets dato.

20

(Luftovermetning)

Konsesjonæren plikter i samråd med NVE å utforme anlegget slik at mulighetene for luftovermetning i magasiner, åpne vannveger og i avløp til elv, vann eller sjø blir minst mulig. Skulle det likevel vise seg ved anleggets senere drift at luftovermetning forekommer i skadelig omfang, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av NVE bli pålagt å bekoste tiltak for å forhindre eller redusere problemene, herunder forsøk med hel eller delvis avstengning av anlegget for å lokalisere årsaken.

21

(Kontroll med overholdelsen av vilkårene)

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av NVE til kontroll med overholdelsen av de oppstilte vilkår.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av konsesjonæren etter nærmere regler som fastsettes av NVE.

Ved overtredelse av de fastsatte bestemmelser gitt i loven eller i medhold av loven plikter konsesjonæren etter krav fra NVE å bringe forholdene i lovlig orden. Krav kan ikke fremsettes senere enn 20 år etter utløpet av det kalenderår da arbeidet ble fullført eller tiltaket trådte i virksomhet.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av postene 2 (Konsesjonsavgifter og næringsfond), 4 (Byggefrister m.v.), 14 (Manøvreringsreglement m.v.), 19 (Konsesjonskraft) og 21 (Kontroll med overholdelsen av vilkårene) kan medføre at konsesjonen trekkes tilbake i samsvar med bestemmelsene i vassdragsreguleringsloven § 12 nr. 21.

For overtredelse av bestemmelsene i konsesjonen eller andre i reguleringsloven eller i medhold av reguleringsloven fastsatte bestemmelser, kan NVE fastsette en tvangsmulkt på inntil kr 100 000 pr. dag til forholdet er brakt i orden, eller inntil kr 500 000 for hver overtredelse. Olje- og energidepartementet kan justere beløpene hvert 5. år.

For å sikre at vedtak i medhold av vannressursloven blir gjennomført, kan den ansvarlige pålegges tvangsmulkt til staten, jf. vannressursloven § 60.

Pålegg om mulkt er tvangsgrunnlag for utlegg.

Når et rettstridig forhold er konstatert kan det gis pålegg om retting og om nødvendig pålegges stans i pågående virksomhet, jf. vannressursloven § 59.

Overskrides konsesjon eller konsesjonsvilkårene eller pålegg fastsatt med hjemmel i vassdragsreguleringsloven eller vannressursloven kan det ilegges overtredelsesgebyr, eller straff med bøter

eller fengsel inntil tre måneder, jf. vassdragsreguleringsloven §§ 24 og 25 og vannressursloven §§ 60a og 63 første ledd bokstav c.

22

(Tinglysing)

Konsesjonen skal tinglyses i de rettskretser hvor anleggene ligger. Olje- og energidepartementet kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget for hvilke reguleringene kan medføre forpliktelser.

Vedlegg 3

Manøvreringsreglement

for regulering og overføring av Spannbogvatnet og utbygging av Jotind 1 og 2 kraftverk i
Tjeldsund kommune, Nordland fylke

1.

Reguleringer

Magasin	Naturlig vannst. kote	Reg.grenser Øvre kote	Nedre kote	Oppd. m	Senkn. m	Reg. høyde m
Spannbogvatnet	337	337	332	0	5	5
Inntaksdam Jotind 1	284	290	289	6	0	1

Høydene refererer seg til Statens Kartverks høydesystem (NN 1954/NN 2000).

Reguleringsgrensene skal markeres med faste og tydelige vannstandsmerker som det offentlige godkjenner.

Overføringer

Nedbørfeltet til Spannbogvatnet på 7,6 km² overføres i tunnel til Jotindvassdraget på kote 290.

2.

Ved manøvreringen skal det tas for øye at vassdragets naturlige flomvannføring nedenfor magasinene og overføringsstedene så vidt mulig ikke økes.

I tiden 1. mai til 30. september skal det slippes 90 l/s fra inntaksdammen til Jotind 1. I tiden 1. oktober til 30. april skal det slippes 30 l/s. Dersom tilsiget er mindre enn kravet til minstevannføring og vannstanden i Spannbogvatnet er på laveste tillatte nivå, skal hele tilsiget slippes forbi. Kraftverkene skal i slike tilfeller ikke være i drift.

Alle vannførendringer skal skje gradvis.

Forøvrig kan tappingen skje etter kraftverkseiers behov.

3.

Det skal påses at flomløp og tappeløp ikke hindres av is eller lignende og at reguleringsanleggene til enhver tid er i god stand. Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander. Dersom det forlanges, skal også nedbørmengder, temperaturer, snødybde m.v. observeres og noteres. NVE kan forlange å få tilsendt utskrift av protokollen som regulanten plikter å oppbevare for hele reguleringstiden.

4.

Viser det seg at manøvrering og vannslipping etter dette reglementet medfører skadelige virkninger av omfang for allmenne interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendige.

Forandringer i reglementet kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.

Mulig tvist om forståelsen av dette reglementet avgjøres av Olje- og energidepartementet.

Vedlegg 4:

Anleggskonsesjon

Meddelt:

Hålogaland Kraft AS

Organisasjonsnummer: 912 432 181

Dato: 13.11.2015

Varighet: 30 år fra konsesjonsdato

Ref:

Kommune: Tjeldsund

Fylke: Nordland

I medhold av lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) § 3-1, jf. forskrift 7. desember 1990 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften) § 3-1, og under henvisning til søknad av 07.12.2011 gis Hålogaland Kraft AS anleggskonsesjon.

Anleggskonsesjonen gir rett til å bygge, eie og drive følgende elektriske anlegg:

Jotind 1:

- En generator med ytelse 5,49 MVA og spenning 6,6 kV.
- En transformator med ytelse 5,5 MVA og omsetning 6,6/22 kV.
- Nødvendig høyspennings- kabel og apparatanlegg.

Jotind 2:

- Nødvendig høyspennings- kabel og apparatanlegg.

Kraftledning:

- Et lavspent linjeanlegg på ca 1 km 1 kV ledning fra Jotind 2 til Jotind 1.
- En 1,7 km lang kraftledning fra Jotind 1 til 22 kV mast ved Mølnneset, med nominell spenning 22 kV og tverrsnitt FeAl 3x70 mm².

Anlegget skal bygges i traseen som fremgår på kartet merket «Jotind kraftverk – Planlagt 22 kV luftledning» vedlagt denne konsesjonen.

Vilkår

De til enhver tid gjeldende vilkår fastsatt i eller i medhold av energiloven gjelder for konsesjonæren.

I tillegg fastsettes med hjemmel i energiloven § 3-5 annet ledd følgende spesielle vilkår:

1. Varighet

Konsesjonen gjelder i 30 år fra konsesjonsdato.

2. Fornyelse

Konsesjonæren skal søke om fornyelse av konsesjonen senest seks måneder før konsesjonen utløper. Dersom konsesjonæren ikke ønsker fornyet konsesjon, skal det innen samme frist gis melding om dette.

3. Bygging

Anlegget skal være ferdigstilt, bygget i henhold til denne konsesjonen og idriftsatt innen fem år fra endelig konsesjon.

Konsesjonæren kan søke om forlengelse av fristen for ferdigstillelse, bygging og idriftsettelse. Slik søknad skal sendes senest seks måneder før utløpet av fristen.

Konsesjonen bortfaller dersom fristen for ferdigstillelse, bygging og idriftsettelse ikke overholdes.

4. Drift

Konsesjonæren skal stå for driften av anleggene og plikter å gjøre seg kjent med de til enhver tid gjeldende regler for driften.

Bytte av driftsansvarlig selskap krever overføring av konsesjon. Eventuelt framtidig skille mellom eierskap og drift av anleggene konsesjonen omfatter, krever også godkjenning fra NVE. Godkjenning kan gis etter søknad.

5. Nedleggelse

Dersom konsesjonær ønsker å legge ned anlegget mens konsesjonen løper, skal det søkes NVE om dette. Nedleggelse kan ikke skje før vedtak om riving er fattet.

6. Endring av konsesjon

NVE kan fastsette nye vilkår for anlegget dersom det foreligger sterke samfunnsmessige interesser.

7. Tilbakekall av konsesjon

Konsesjonen kan trekkes tilbake dersom konsesjonæren tas under konkursbehandling, innleder gjeldsforhandling, eller på annen måte blir ute av stand til å oppfylle sine plikter etter konsesjonen.

8. Overtredelse av konsesjonen eller konsesjonsvilkår

Ved overtredelse av konsesjonen eller vilkår i denne konsesjonen kan NVE bruke de til enhver tid gjeldende reaksjonsmidler etter energilovgivningen eller bestemmelser gitt i medhold av denne lovgivningen.

NVE kan også i slike tilfeller på ethvert tidspunkt pålegge stans i bygging.

Vedlegg 5:

Prøve050 - Jotind 1 og 2\DMC\Kort\Jotind 1 og 2-melding_RUs.docx, 04.04.2011 10:15:38, A3, 11

